

## บทที่ 4

### การวิเคราะห์ข้อมูล

การดำเนินการศึกษาวิจัยเรื่อง โครงการชุมชนสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนนั้นเป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (survey research) โดยใช้แบบสอบถาม

การศึกษานี้ดำเนินการวิจัยภาคสนาม โดยมีการแจกแบบสอบถามกับประชาชนในโครงการชุมชนสัมพันธ์ของกองบัญชาการตำรวจนครบาล จำนวน 210 คน และสามารถเรียกเก็บแบบสอบถามกลับคืนมาได้ จำนวน 182 คน ดังรายละเอียดต่อไปนี้



ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัย

กองบัญชาการตำรวจนครบาล	กลุ่มตัวอย่างที่ แจกแบบสอบถาม	แบบสอบถามที่ได้รับ
กองบังคับการตำรวจนครบาลเหนือ	70	62
สถานีตำรวจนครบาลบางซื่อ	25	22
สถานีตำรวจนครบาลสุทธิสาร	25	20
สถานีตำรวจนครบาลพลโยธิน	20	20
กองบังคับการตำรวจนครบาลใต้	70	59
สถานีตำรวจนครบาลลุมพินี	25	21
สถานีตำรวจนครบาลทุ่งมหาเมฆ	25	24
สถานีตำรวจนครบาลบางโพธิ์	20	14
กองบังคับการตำรวจนครบาลธนบุรี	70	61
สถานีตำรวจนครบาลบางกอกใหญ่	25	18
สถานีตำรวจนครบาลท่าพระ	25	24
สถานีตำรวจนครบาลบางเสาธง	20	19
รวม	210	182

ตารางที่ 2 จำนวนประชาชนผู้ร่วมโครงการ จำแนกตามพื้นที่

กองบัญชาการ	จำนวน	ร้อยละ
กองบังคับการเหนือ	62	33.8
กองบังคับการใต้	59	32.7
กองบังคับการธนบุรี	61	33.5
รวม	182	100.0

จากตารางที่ 2 จำนวนประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามครั้งนี้ มีจำนวน 182 คน จำแนกออกเป็นประชาชนที่อยู่ในเขตพื้นที่กองบังคับการเหนือ 62 คน คิดเป็นร้อยละ 33.8 ประชาชนที่อยู่ในกองบังคับการใต้ 59 คน คิดเป็นร้อยละ 32.9 และประชาชนที่อยู่ในกองบังคับการธนบุรี 61 คน คิดเป็น 33.5 แสดงว่าประชาชนที่ตอบแบบสอบถามในเขตกองบังคับการเหนือ กองบังคับการใต้ กองบังคับการธนบุรี มีจำนวนใกล้เคียงกัน

ตารางที่ 3 จำนวนผู้ร่วมโครงการ จำแนกตามเพศ



เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	116	63.8
หญิง	66	36.8
รวม	182	100.0

จากตารางที่ 3 จำนวนผู้ร่วมโครงการเพศชายมากกว่าเพศหญิง คือ เป็นเพศชาย 116 คน คิดเป็นร้อยละ 63.8 และเพศหญิง 66 คน คิดเป็นร้อยละ 36.2 ประชากรที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จึงเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง

ตารางที่ 4 จำนวนของผู้เข้าร่วมโครงการ จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
20-25	27	14.9
26-30	47	25.9
31-35	22	12.1
36-40	51	27.8
40 ปีขึ้นไป	35	19.4
รวม	182	100.0

จากตารางที่ 4 ช่วงอายุของผู้เข้าร่วมโครงการมากที่สุด คือ อายุ 36-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 27.8 มีจำนวนใกล้เคียงกับช่วงอายุ 26-30 ปี คือ มีจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการอายุดังกล่าว 47 คน คิดเป็นร้อยละ 25.9 ช่วงอายุ 31-35 ปี มีผู้เข้าร่วมโครงการน้อยที่สุดจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 12.1

ตารางที่ 5 จำนวนผู้ร่วมโครงการ จำแนกตามสถานที่อาศัย

สถานที่อาศัย	จำนวน	ร้อยละ
อยู่กับบิดา มารดา	22	12.2
อยู่กับภรรยา	48	26.2
อยู่กับญาติ	31	16.9
เข้าบ้านอยู่	31	17.3
มีบ้านส่วนตัว	42	23.1
อื่น ๆ	8	4.3
รวม	182	100.0

จากตารางที่ 5 ผู้ร่วมโครงการ อาศัยอยู่กับภรรยามีจำนวนมากที่สุด คือ จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 26.2 รองลงมาคือ มีบ้านส่วนตัวมีจำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 23.1

ตารางที่ 6 จำนวนผู้ร่วมโครงการ จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	31	17.3
มัธยมศึกษาตอนต้น-มัธยมศึกษาตอนปลาย	100	55.0
ต่ำกว่าอุดมศึกษา	18	10.1
ปริญญาตรี	29	15.8
สูงกว่าปริญญาตรี	3	1.8
อื่น ๆ	-	-
รวม	182	100.0

จากตารางที่ 6 ผู้เข้าร่วมโครงการมีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น-มัธยมศึกษาตอนปลายมากที่สุด จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 55.0 รองลงมาคือ มีระดับการศึกษาประถมศึกษาจำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 17.3 และมีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีน้อยที่สุด มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.8

ตารางที่ 7 จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ จำแนกตามสถานภาพการสมรส

สถานภาพการสมรส	จำนวน	ร้อยละ
โสด	73	40.2
หย่า	8	4.2
แต่งงานและอยู่ด้วยกัน	86	47.3
เป็นหม้าย	9	4.7
แต่งงานและแยกกันอยู่	7	3.6
รวม	182	100.0

จากตารางที่ 7 ผู้เข้าร่วมโครงการมีสถานภาพการสมรส แต่งงานและอยู่ด้วยกัน มีจำนวนมากที่สุด คือ 86 คน คิดเป็นร้อยละ 47.3 รองลงมา คือ โสด มีจำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 40.2 และสถานภาพการสมรสแต่งงานและแยกกันอยู่ มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 7 คน คิดเป็นร้อยละ 3.6



ตารางที่ 8 จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
2,500-4,500 บาท	43	23.8
4,500-5,500 บาท	62	34.0
5,500-7,500 บาท	45	24.8
7,500-9,500 บาท	28	15.4
9,500 บาทขึ้นไป	4	2.1
รวม	182	100.0

จากตารางที่ 8 ผู้เข้าร่วมโครงการ มีรายได้ต่อเดือน 4,500-5,500 บาท มีจำนวนมากที่สุด คือจำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 34.0 รองลงมาระดับรายได้ต่อเดือน 5,500-7,500 บาท มีจำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 24.8 และระดับรายได้ 9,500 บาทขึ้นไป มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.1

ตารางที่ 9 จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
ข้าราชการ/ลูกจ้าง/ทหารตำรวจ	52	28.6
รับจ้างทั่วไป	50	27.4
ข้าราชการ/ลูกจ้าง/พลเรือน	14	7.5
ค้าขาย	33	18.3
ข้าราชการบำนาญ	-	-
ไม่มีอาชีพ	10	5.2
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	24	13.0
รวม	182	100.0

จากตารางที่ 9 ผู้เข้าร่วมโครงการมีอาชีพข้าราชการ/ลูกจ้าง/ทหารตำรวจมากที่สุดคือจำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 28.6 รองลงมา มีอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 27.4 และไม่มีผู้เข้าร่วมโครงการเป็นข้าราชการบำนาญ

ตารางที่ 10 จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ จำแนกตามการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรวันที่ 13 กันยายน 2535

การไปลงคะแนนเสียง	จำนวน	ร้อยละ
ไป	116	64.0
ไม่ไป	66	36.0
รวม	182	100.0

จากตารางที่ 10 ผู้เข้าร่วมโครงการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภา  
ผู้แทนราษฎรวันที่ 13 กันยายน 2535 มีจำนวนมากกว่า ผู้เข้าร่วมโครงการที่ไม่ไปเลือกตั้ง  
คือ มีผู้ไปเลือกตั้งจำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 64.0 ผู้ไม่ไปเลือกตั้งมีจำนวน 66 คน  
คิดเป็นร้อยละ 36.0

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 11 จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ จำแนกตามแหล่งการติดตามข่าวสาร

แหล่งข่าวสาร	จำนวน	ร้อยละ
วิทยุ	35	19.2
โทรทัศน์	80	43.9
หนังสือพิมพ์	52	28.6
ไม่ได้ติดตามข่าวสาร	15	8.3
รวม	182	100.0

จากตารางที่ 11 ผู้เข้าร่วมโครงการติดตามข่าวสารทางการเมืองจากโทรทัศน์มากที่สุดมีจำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 43.9 รองลงมาติดตามข่าวสารการเมืองจากหนังสือพิมพ์ จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 28.6 และ ติดตามข่าวสารจากวิทยุ มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 35 คน คิดเป็นร้อยละ 19.2 กลุ่มไม่ได้ติดตามข่าวสารมีทั้งหมด 15 คน คิดเป็นร้อยละ 8.3

ตารางที่ 12 จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ จำแนกตามรูปแบบของบทบาทหรือการเข้าร่วมทางการเมืองเมื่อเหตุการณ์เดือนพฤษภาคม 2535

รูปแบบของบทบาทการเข้าร่วมทางการเมือง	จำนวน	ร้อยละ
ร่วมเดินขบวน	9	5.1
ร่วมฟังคำปราศรัยที่สนามหลวงและหน้ารัฐสภา	40	22.3
ร่วมประท้วงที่ถนนราชดำเนิน	42	23.2
การเข้าเป็นสมาชิกสมาพันธ์ประชาธิปไตย	12	6.3
อื่น ๆ	78	43.0
รวม	182	100.0

จากตารางที่ 12 จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการที่มีบทบาทเข้าร่วมทางการเมืองเมื่อเหตุการณ์เดือนพฤษภาคม 2535 ในรูปแบบอื่น ๆ มีจำนวนมากที่สุด คือ 78 คน คิดเป็นร้อยละ 43.0 รองลงมาผู้เข้าร่วมโครงการเข้าร่วมทางการเมืองโดยรูปแบบร่วมประท้วงที่ถนนราชดำเนิน มีจำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 23.2 และเข้าร่วมทางการเมืองรูปแบบร่วมเดินขบวนน้อยที่สุด

ตารางที่ 13 จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ จำแนกตามความเห็นในประเด็นการร่วมเดินขบวน  
ตามถนนหนทางเพื่อประท้วงความไม่ถูกต้องในการขึ้นเป็นนายกรัฐมนตรี  
ของพลเอกสุจินดา คราประยูร

	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	6	3.3
ไม่เห็นด้วย	32	17.7
ไม่มีความเห็น	59	32.6
เห็นด้วย	64	35.1
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	21	11.3
รวม	182	100.0

จากตารางที่ 13 ผู้เข้าร่วมโครงการเห็นด้วย ในประเด็นการเข้าร่วมเดินขบวน  
ตามถนนหนทางเพื่อประท้วงความไม่ถูกต้องในการขึ้นเป็นนายกรัฐมนตรีของพลเอกสุจินดา  
คราประยูร มีจำนวนมากที่สุด คือ 64 คน คิดเป็นร้อยละ 35.1 รองลงมา ตอบไม่มีความ  
เห็นจำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 32.6 และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง มีจำนวนน้อยที่สุด  
จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 3.3



ตารางที่ 14 จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ จำแนกตามประเด็นการต่อต้านอย่างเข้มแข็ง  
ถ้ารัฐบาลกระทำสิ่งที่ไม่ถูกต้อง

	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	6	3.3
ไม่เห็นด้วย	15	8.3
ไม่แน่ใจ	50	27.5
เห็นด้วย	88	48.6
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	22	12.3
รวม	182	100.0

จากตารางที่ 14 ผู้เข้าร่วมโครงการเห็นด้วยในประเด็นการต่อต้านอย่างเข้มแข็ง ถ้ารัฐบาลกระทำสิ่งที่ไม่ถูกต้อง มีจำนวนมากที่สุด คือ 88 คน คิดเป็นร้อยละ 48.6 รองลงมา ตอบไม่แน่ใจ มีจำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 27.5 และตอบ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งมีจำนวนน้อยที่สุด คือ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 3.3

ตารางที่ 15 จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ จำแนกตามประเด็นการร่วมประชุมคัดค้านและ  
ไม่ยอมรับกฎหมายที่ไม่ยุติธรรม

	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	-	-
ไม่เห็นด้วย	17	9.5
ไม่แน่ใจ	37	20.6
เห็นด้วย	103	56.5
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	24	13.4
รวม	182	100.0

จากตารางที่ 15 ผู้เข้าร่วมโครงการตอบเห็นด้วยในประเด็นการร่วมประชุม  
คัดค้านและไม่ยอมรับกฎหมายที่ไม่ยุติธรรมมีจำนวนมากที่สุดคือ 103 คน คิดเป็นร้อยละ  
56.5 รองลงมา ตอบไม่แน่ใจ มีจำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 20.6 และไม่มีผู้ร่วม  
โครงการตอบไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง มีจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 13.4 และมีผู้ตอบไม่  
เห็นด้วยน้อยที่สุด มีจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 9.5



ตารางที่ 16 จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ จำแนกตามประเด็นทุกครั้งที่เกิดปัญหา เจ้าหน้าที่  
ชุมชนสัมพันธ์จะเข้ามาช่วยแก้ไขปัญหา

	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	4	2.3
ไม่เห็นด้วย	13	7.4
ไม่แน่ใจ	55	30.1
เห็นด้วย	87	48.1
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	22	12.2
รวม	182	100.0

จากตารางที่ 16 ผู้เข้าร่วมโครงการตอบเห็นด้วยในประเด็นทุกครั้งที่เกิดปัญหา  
เจ้าหน้าที่ชุมชนสัมพันธ์จะเข้ามาช่วยแก้ไขปัญหา มีจำนวนมากที่สุดคือ 87 คน คิดเป็นร้อยละ  
48.1 รองลงมาตอบ ไม่แน่ใจ มีจำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 30.1 และตอบไม่เห็นด้วย  
อย่างยิ่งมีจำนวนน้อยที่สุด มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.3

ตารางที่ 17 จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ จำแนกตามประเด็นการมีกลุ่มทำงานในชุมชน  
สัมพันธ์ เพื่อช่วยเหลือชุมชนสัมพันธ์

	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	3	1.8
ไม่เห็นด้วย	4	2.1
ไม่แน่ใจ	54	29.6
เห็นด้วย	81	44.6
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	40	22.0
รวม	182	100.0

จากตารางที่ 17 ผู้เข้าร่วมโครงการตอบเห็นด้วย ในประเด็นการมีกลุ่มทำงาน  
ในชุมชนสัมพันธ์ เพื่อช่วยเหลือชุมชนสัมพันธ์ มีจำนวนมากที่สุด คือ 81 คน คิดเป็นร้อยละ  
44.6 รองลงมา ตอบไม่แน่ใจมีจำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 29.6 และตอบไม่เห็นด้วย  
อย่างยิ่งมีจำนวนน้อยที่สุด คือ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.8

ตารางที่ 18 จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ จำแนกตามประเด็นการได้ติดต่อเจ้าหน้าที่ชุมชนสัมพันธ์ เพื่อรายงานข่าวสารข้อมูล

	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	-	-
ไม่เห็นด้วย	4	2.1
ไม่แน่ใจ	52	28.5
เห็นด้วย	89	48.7
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	38	20.7
รวม	182	100.0

จากตารางที่ 18 ผู้เข้าร่วมโครงการตอบเห็นด้วยในประเด็นการได้ติดต่อเจ้าหน้าที่ชุมชนสัมพันธ์ เพื่อรายงานข่าวสารข้อมูล มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 48.7 รองลงมาตอบไม่แน่ใจมีจำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 28.5 และไม่มีผู้ใดตอบไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตารางที่ 19 จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ จำแนกตามประเด็น ท่านคิดว่าควรจะต้องติดต่อกับเจ้าหน้าที่ชุมชนสัมพันธ์ทุกครั้งในการแก้ไขปัญหาชุมชนของท่าน

	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	3	1.8
ไม่เห็นด้วย	11	6.0
ไม่แน่ใจ	62	33.9
เห็นด้วย	79	43.4
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	27	14.9
รวม	182	100.0

จากตารางที่ 19 ผู้เข้าร่วมโครงการตอบเห็นด้วยในประเด็น ควรจะต้องติดต่อกับเจ้าหน้าที่ชุมชนสัมพันธ์ทุกครั้งในการแก้ไขปัญหาชุมชนของท่าน มีจำนวนมากที่สุด คือ 79 คน คิดเป็นร้อยละ 43.4 รองลงมาตอบไม่แน่ใจ มีจำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 33.9 และตอบไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งมีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.8

ตารางที่ 20 จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ จำแนกตามประเด็น เป็นหน้าที่ของทุกคนที่จะ  
ชักชวนให้ผู้อื่นลงคะแนนเสียง (เลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สภาเทศบาล  
สภาจังหวัด กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ)

	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	3	1.8
ไม่เห็นด้วย	12	6.4
ไม่แน่ใจ	38	21.2
เห็นด้วย	83	45.9
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	45	24.7
รวม	182	100.0

จากตารางที่ 20 ผู้เข้าร่วมโครงการตอบเห็นด้วย ในประเด็น เป็นหน้าที่ของ  
ทุกคนที่จะชักชวนผู้อื่นลงคะแนนเสียง มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 45.9  
รองลงมาตอบเห็นด้วยอย่างยิ่ง มีจำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 24.7 และไม่ตอบไม่เห็นด้วย  
อย่างยิ่ง มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.8

ตารางที่ 21 จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ จำแนกตามประเด็น การมีส่วนร่วมทางการเมือง  
คือ การได้ทำงานให้พรรคการเมือง กลุ่มการเมือง หรือผู้สมัครรับเลือกตั้ง

	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	16	8.8
ไม่เห็นด้วย	53	29.4
ไม่แน่ใจ	70	38.6
เห็นด้วย	34	18.8
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	8	4.3
รวม	182	100.0

จากตารางที่ 21 ผู้เข้าร่วมโครงการตอบไม่แน่ใจในประเด็น การมีส่วนร่วมทางการเมือง คือ การได้ทำงานให้พรรคการเมืองกลุ่มการเมือง หรือกลุ่มผู้สมัครรับเลือกตั้ง มีจำนวนมากที่สุด คือ 70 คน คิดเป็นร้อยละ 38.6 รองลงมาตอบไม่เห็นด้วย จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 29.4 และตอบไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งมีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 4.3

ตารางที่ 22 จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ จำแนกตามประเด็น การมีส่วนร่วมทางการเมือง  
คือ การได้ร่วมประชุมระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจชุมชนสัมพันธ์เป็นการสร้าง  
ความเข้าใจอันดีต่อกัน

	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	2	1.0
ไม่เห็นด้วย	7	3.9
ไม่แน่ใจ	34	18.8
เห็นด้วย	91	50.1
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	47	26.1
รวม	182	100.0

จากตารางที่ 22 ผู้เข้าร่วมโครงการตอบเห็นด้วยในประเด็น การมีส่วนร่วม  
ทางการเมือง คือ การได้ร่วมประชุมระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ เป็นการสร้าง  
ความเข้าใจอันดีต่อกัน มีจำนวนมากที่สุด คือ 91 คน คิดเป็นร้อยละ 50.1 รองลงมาตอบ  
เห็นด้วยอย่างยิ่งมีจำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 26.1 และตอบไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งมี  
จำนวนน้อยที่สุดคือ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.0

ตารางที่ 23 จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ จำแนกตามประเด็น หากได้เข้าร่วมกิจกรรม  
ของตำรวจชุมชนสัมพันธ์แล้ว สามารถช่วยแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในสังคมได้

	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	2	1.0
ไม่เห็นด้วย	7	3.9
ไม่แน่ใจ	42	23.1
เห็นด้วย	83	45.4
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	48	26.6
รวม	182	100.0

จากตารางที่ 23 ผู้เข้าร่วมโครงการตอบเห็นด้วยในประเด็น หากได้  
เข้าร่วมกิจกรรมของตำรวจชุมชนสัมพันธ์แล้ว สามารถแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในสังคมได้  
มีจำนวนมากที่สุด คือ 83 คน คิดเป็นร้อยละ 45.4 รองลงมาตอบเห็นด้วยอย่างยิ่ง  
มีจำนวน 48 คน คิดเป็น ร้อยละ 26.6 และตอบไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง มีจำนวนน้อยที่สุด  
คือ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.0



ตารางที่ 24 จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ จำแนกตามประเด็น การมีส่วนร่วมทางการเมือง ได้แก่ การได้เข้าร่วมอภิปรายทางการเมืองตามสถานที่ต่าง ๆ

	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	15	8.3
ไม่เห็นด้วย	30	16.6
ไม่แน่ใจ	84	46.0
เห็นด้วย	44	24.1
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	9	5.1
รวม	182	100.0

จากตารางที่ 24 ผู้เข้าร่วมโครงการตอบไม่แน่ใจในประเด็น การมีส่วนร่วมทางการเมือง ได้แก่ การได้เข้าร่วมอภิปรายทางการเมืองตามสถานที่ต่าง ๆ มีจำนวนมากที่สุด คือ 84 คน คิดเป็นร้อยละ 46.0 รองลงมาตอบเห็นด้วย มีจำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 24.1 และตอบเห็นด้วยอย่างยิ่งมีจำนวนน้อยที่สุด คือ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 5.1

ตารางที่ 25 จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ จำแนกตามประเด็นการจัดอบรมโครงการต่าง ๆ ของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ เช่น โครงการอบรมความรู้เรื่องรถจักรยานยนต์รับจ้างเป็นโครงการที่เป็นประโยชน์กับชุมชนผู้เข้าร่วมโครงการ

	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	10	5.4
ไม่เห็นด้วย	4	2.1
ไม่แน่ใจ	31	17.0
เห็นด้วย	81	45.0
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	55	30.5
รวม	182	100.0

จากตารางที่ 25 ผู้เข้าร่วมโครงการตอบเห็นด้วยในประเด็นการจัดอบรมโครงการต่าง ๆ ของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 45.0 รองลงมาตอบเห็นด้วยอย่างยิ่งมีจำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 30.5 และตอบไม่เห็นด้วยมีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.1

ตารางที่ 26 จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ จำแนกตามประเด็นการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง  
เป็นวิธีเดียวเท่านั้นที่สามารถมีสิทธิ์มีเสียงต่อการดำเนินงานของรัฐบาล

	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	3	1.8
ไม่เห็นด้วย	14	7.8
ไม่แน่ใจ	38	20.9
เห็นด้วย	98	53.8
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	28	15.6
รวม	182	100.0

จากตารางที่ 26 ผู้เข้าร่วมโครงการตอบเห็นด้วยในประเด็นการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเป็นวิธีเดียวเท่านั้นที่สามารถมีสิทธิ์มีเสียงต่อการดำเนินงานของรัฐบาล มีจำนวนมากที่สุด คือ 98 คน คิดเป็นร้อยละ 53.8 รองลงมาตอบไม่แน่ใจมีจำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 20.9 และตอบไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งมีจำนวนน้อยที่สุด คือ 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.8

ตารางที่ 27 จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ จำแนกตามประเด็น หากมีประชาชนไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งมากแล้ว ตัวท่านไม่จำเป็นต้องไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งอีกก็ได้

	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	14	7.7
ไม่เห็นด้วย	25	13.8
ไม่แน่ใจ	45	25.0
เห็นด้วย	68	37.4
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	29	16.1
รวม	182	100.0

จากตารางที่ 27 ผู้เข้าร่วมโครงการตอบเห็นด้วยในประเด็น หากมีประชาชนไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งมากแล้ว ตัวท่านไม่จำเป็นต้องไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งอีกก็ได้ มีจำนวนมากที่สุด คือ 68 คน คิดเป็นร้อยละ 37.4 รองลงมาตอบไม่แน่ใจ มีจำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 และตอบไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งมีจำนวนน้อยที่สุด คือ 14 คน คิดเป็นร้อยละ 7.7

ตารางที่ 28 จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ จำแนกตามประเด็นการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น  
สำคัญเท่า ๆ กับระดับชาติ

	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	3	1.8
ไม่เห็นด้วย	25	14.0
ไม่แน่ใจ	37	20.2
เห็นด้วย	74	40.9
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	42	23.1
รวม	182	100.0

จากตารางที่ 28 ผู้เข้าร่วมโครงการตอบเห็นด้วย ในประเด็นการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นสำคัญเท่า ๆ กับระดับชาติ มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 40.9 รองลงมาตอบ เห็นด้วยอย่างยิ่ง มีจำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 23.1 และตอบไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งมีจำนวนน้อยที่สุด คือ 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.8

ตารางที่ 29 จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ จำแนกตามประเด็นถ้าไม่สนใจผลการเลือกตั้ง  
ไม่ควรไปลงคะแนนเสียง

	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	7	4.1
ไม่เห็นด้วย	29	16.1
ไม่แน่ใจ	44	23.9
เห็นด้วย	71	39.2
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	30	16.7
รวม	182	100.0

จากตารางที่ 29 ผู้เข้าร่วมโครงการตอบเห็นด้วยในประเด็นถ้าไม่สนใจผลการเลือกตั้ง ไม่ควรไปลงคะแนนเสียง มีจำนวนมากที่สุดคือ 71 คน คิดเป็นร้อยละ 39.2 รองลงมาตอบไม่แน่ใจ มีจำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 23.9 และตอบไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 7 คน คิดเป็นร้อยละ 4.1

ตารางที่ 30 จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ จำแนกตามประเด็นเมื่อคิดว่าพรรคหรือผู้สมัครที่สนับสนุนมีโอกาสชนะแน่ จะไปลงคะแนนเสียง

	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	25	13.8
ไม่เห็นด้วย	44	24.5
ไม่แน่ใจ	51	28.1
เห็นด้วย	43	23.8
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	18	9.8
รวม	182	100.0

จากตารางที่ 30 ผู้เข้าร่วมโครงการตอบไม่แน่ใจในประเด็นเมื่อคิดว่าพรรคหรือผู้สมัครที่สนับสนุนมีโอกาสชนะแน่จะไปลงคะแนนเสียงมีจำนวนมากที่สุด คือ 51 คน คิดเป็นร้อยละ 28.1 รองลงมาตอบเห็นด้วยมีจำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 23.8 และตอบเห็นด้วยอย่างยิ่งมีจำนวนน้อยที่สุด คือ 18 คน คิดเป็นร้อยละ 9.8

ตารางที่ 31 จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ จำแนกตามประเด็นที่มีการเลือกตั้งทำให้ท่านมีโอกาสได้เข้ามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกผู้นำประเทศ

การแสดงความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	13	7.0
ไม่เห็นด้วย	44	24.4
ไม่แน่ใจ	49	26.7
เห็นด้วย	67	36.7
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	9	5.1
รวม	182	100.0

จากตารางที่ 31 ประชาชนผู้ร่วมโครงการชุมชนสัมพันธ์ตอบเห็นด้วยในประเด็นสมมุติว่ามีการเลือกตั้งทำให้ท่านมีโอกาสได้เข้ามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกผู้นำประเทศมีจำนวนมากที่สุด คือ 67 คน คิดเป็นร้อยละ 36.7 รองลงมาตอบไม่แน่ใจ มีจำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 26.7 และตอบเห็นด้วยอย่างยิ่งมีจำนวนน้อยที่สุด คือ 9 คน คิดเป็นร้อยละ 5.1



ตารางที่ 32 จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ จำแนกตามประเด็นพรรคการเมืองของเราดำเนินการเพื่อผลประโยชน์ของพรรคทั้งนั้น ไม่ค่อยคำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชน

การแสดงความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	30	16.5
ไม่เห็นด้วย	60	32.8
ไม่แน่ใจ	44	24.4
เห็นด้วย	27	14.9
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	21	11.4
รวม	182	100.0

จากตารางที่ 32 ประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการชุมชนสัมพันธ์ตอบไม่เห็นด้วย ในประเด็นพรรคการเมืองของเราดำเนินการเพื่อผลประโยชน์ของพรรคทั้งนั้น ไม่ค่อยคำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนมีจำนวนมากที่สุด 60 คน คิดเป็นร้อยละ 32.8 รองลงมาตอบไม่แน่ใจ มีจำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 24.4 และตอบเห็นด้วยอย่างยิ่งมีจำนวนน้อยที่สุดคือ 21 คน คิดเป็นร้อยละ 11.4

ตารางที่ 33 จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ จำแนกตามประเด็นนักการเมืองส่วนใหญ่  
ขาดความรับผิดชอบ เราจึงไม่ควรไว้วางใจให้มากนัก

การแสดงความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	40	21.8
ไม่เห็นด้วย	57	31.2
ไม่แน่ใจ	57	31.5
เห็นด้วย	10	5.7
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	18	9.8
รวม	182	100.0

จากตารางที่ 33 ประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ ตอบไม่เห็นด้วยและไม่แน่ใจใน  
ประเด็นนักการเมืองส่วนใหญ่ขาดความรับผิดชอบ เราจึงไม่ควรไว้วางใจให้มากนัก มี  
จำนวนมากที่สุด แต่ตอบไม่แน่ใจคิดเป็นร้อยละ สูงกว่าไม่เห็นด้วยคือ ตอบไม่แน่ใจมี 57  
คน คิดเป็นร้อยละ 31.5 ตอบไม่เห็นด้วย มี 57 คน คิดเป็นร้อยละ 31.2 รองลงมาตอบ  
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งมีจำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 21.8 และตอบเห็นด้วยมีจำนวนน้อย  
ที่สุด คือ 10 คน คิดเป็นร้อยละ 5.7

ตารางที่ 34 จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ จำแนกตามประเด็นที่คิดว่าเจ้าหน้าที่รัฐบาลไม่สนใจความคิดของผู้เข้าร่วมโครงการเลย

การแสดงความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	20	11.0
ไม่เห็นด้วย	79	43.5
ไม่แน่ใจ	59	32.4
เห็นด้วย	17	39.3
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	7	3.9
รวม	182	100.0

จากตารางที่ 34 ประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการตอบไม่เห็นด้วยในประเด็นที่คิดว่าเจ้าหน้าที่รัฐบาลไม่สนใจความคิดของผู้เข้าร่วมโครงการเลย มีจำนวนมากที่สุด คือจำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 43.5 รองลงมา ตอบไม่แน่ใจ มีจำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 32.4 และตอบเห็นด้วยอย่างยิ่ง มีจำนวนน้อยที่สุด คือ มีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 3.9

ตารางที่ 35 จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ จำแนกตามประเด็นบางโครงการเมืองและ  
รัฐบาลดูเป็นเรื่องสลบซับซ้อนเกินกว่าจะเข้าใจ

การแสดงความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	21	11.4
ไม่เห็นด้วย	79	43.3
ไม่แน่ใจ	58	31.9
เห็นด้วย	18	10.1
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	6	3.3
รวม	182	100.0

จากตารางที่ 35 ประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการตอบไม่เห็นด้วยในประเด็น  
บางโครงการเมืองและรัฐบาลดูเป็นเรื่องสลบซับซ้อนเกินกว่าจะเข้าใจ มีจำนวนมากที่สุด มี  
จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 43.3 รองลงมาตอบไม่แน่ใจมีจำนวน 58 คน คิดเป็น  
ร้อยละ 31.9 และตอบเห็นด้วยอย่างยิ่งมีจำนวนน้อยที่สุด คือ มีจำนวน 6 คน คิดเป็น  
ร้อยละ 3.3

ตารางที่ 36 จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ จำแนกตามประเด็นที่คิดว่ารัฐบาลดำเนินการเพื่อผลประโยชน์ของตนเองมากกว่าของคนส่วนใหญ่

การแสดงความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	23	12.9
ไม่เห็นด้วย	63	34.9
ไม่แน่ใจ	70	38.4
เห็นด้วย	15	38.3
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	10	5.6
รวม	182	100.0

จากตารางที่ 36 ประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ ตอบไม่แน่ใจในประเด็นที่คิดว่ารัฐบาลดำเนินการเพื่อผลประโยชน์ของตนเองมากกว่าของคนส่วนใหญ่ มีจำนวนมากที่สุด คือ มีจำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 38.4 รองลงมาตอบไม่เห็นด้วย มีจำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 34.9 และตอบเห็นด้วยอย่างยิ่งมีจำนวนน้อยที่สุด คือ 10 คน คิดเป็นร้อยละ 5.6

ตารางที่ 37 จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ จำแนกตามประเด็นที่เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ภาษา  
ของประชาชนสุญเปล่าเป็นจำนวนมาก

การแสดงความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	20	11.1
ไม่เห็นด้วย	77	42.1
ไม่แน่ใจ	55	30.1
เห็นด้วย	18	10.1
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	12	6.6
รวม	182	100.0

จากตารางที่ 37 ประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการตอบไม่เห็นด้วยในประเด็นที่  
เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ภาษาของประชาชนสุญเปล่าเป็นจำนวนมาก มีจำนวนมากที่สุด คือ 77  
คน คิดเป็นร้อยละ 42.1 รองลงมาตอบไม่แน่ใจ มีจำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 30.1  
และตอบเห็นด้วยอย่างยิ่งมีจำนวนน้อยที่สุด มีจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 6.6

ตารางที่ 38 จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ จำแนกตามประเด็นที่เห็นว่าคณะรัฐบาลส่วนใหญ่  
เป็นคนฉลาดเฉลียวพอที่จะบริหารประเทศได้ดี

การแสดงความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	7	3.0
ไม่เห็นด้วย	28	15.2
ไม่แน่ใจ	72	39.9
เห็นด้วย	64	35.4
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	10	5.6
รวม	182	100.0

จากตารางที่ 38 ประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการตอบไม่แน่ใจในประเด็นที่เห็นว่า  
คณะรัฐบาลส่วนใหญ่เป็นคนฉลาดเฉลียวพอที่จะบริหารประเทศได้ดี มีจำนวนมากที่สุด มี  
จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 39.9 รองลงมาตอบเห็นด้วยมีจำนวน 64 คน คิดเป็น  
ร้อยละ 35.4 และตอบไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งมีจำนวนน้อยที่สุด คือ 7 คน คิดเป็นร้อยละ 3.9

ตารางที่ 39 จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ จำแนกตามประเด็นควรไว้ใจรัฐบาลที่จะกระทำสิ่ง  
ต่างๆ ให้ถูกต้อง

การแสดงความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	2.9
ไม่เห็นด้วย	19	10.6
ไม่แน่ใจ	53	29.2
เห็นด้วย	87	48.0
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	17	9.3
รวม	182	100.0

จากตารางที่ 39 ประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการตอบเห็นด้วย ในประเด็นที่ว่า  
ควรไว้ใจรัฐบาลที่จะกระทำสิ่งต่าง ๆ ให้ถูกต้อง มีจำนวนมากที่สุด คือ มีจำนวน 87 คน  
คิดเป็นร้อยละ 48.0 รองลงมาตอบไม่แน่ใจ มีจำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 29.2 และ  
ตอบไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งมีจำนวนน้อยที่สุด คือ 5 คน คิดเป็นร้อยละ 2.9



ตารางที่ 40 จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ จำแนกตามประเด็นที่ควรสนใจติดตามการดำเนินงานของรัฐบาลอย่างใกล้ชิด

การแสดงความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	3	1.8
ไม่เห็นด้วย	6	3.1
ไม่แน่ใจ	44	24.1
เห็นด้วย	91	49.9
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	38	21.0
รวม	182	100.0

จากตารางที่ 40 ประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการตอบเห็นด้วย ในประเด็นที่ควรสนใจติดตามการดำเนินงานของรัฐบาลอย่างใกล้ชิด มีจำนวนมากที่สุด คือ มีจำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 49.9 รองลงมาตอบไม่แน่ใจ มีจำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 24.1 และตอบไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งมีจำนวนน้อยที่สุด คือ 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.8

ตารางที่ 41 จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ จำแนกตามประเด็นคนในคณะรัฐบาล จำนวน  
ไม่น้อยที่มีนิสัยศอกงเล็กน้อย

การแสดงความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	3	1.8
ไม่เห็นด้วย	22	11.9
ไม่แน่ใจ	60	33.1
เห็นด้วย	73	40.1
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	24	13.0
รวม	182	100.0

จากตารางที่ 41 ประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ ตอบ เห็นด้วยในประเด็นคนใน  
คณะรัฐบาล จำนวนไม่น้อยที่มีนิสัยศอกงเล็กน้อย มีจำนวนมากที่สุด คือมีจำนวน 73 คน  
คิดเป็นร้อยละ 40.1 รองลงมาตอบไม่แน่ใจมีจำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 33.1 และ  
ตอบไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งมีจำนวนน้อยที่สุด มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.8

ตารางที่ 42 จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ จำแนกตามประเด็นนโยบายของรัฐบาลต้อง  
ตัดสินใจจากคะแนนเสียงส่วนใหญ่เท่านั้น

การแสดงความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	2.9
ไม่เห็นด้วย	28	15.2
ไม่แน่ใจ	31	17.2
เห็นด้วย	91	49.9
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	27	14.9
รวม	182	100.0

จากตารางที่ 42 ประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ ตอบเห็นด้วยในประเด็น  
นโยบายของรัฐบาลต้องตัดสินใจจากคะแนนเสียงส่วนใหญ่เท่านั้นมีจำนวนมากที่สุดคือ จำนวน  
91 คน คิดเป็นร้อยละ 49.9 รองลงมาตอบไม่แน่ใจ มีจำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ  
17.2 และตอบไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งมีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 2.9

ตารางที่ 43 จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ จำแนกตามประเด็นการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาล  
อาจนำอันตรายมาสู่ตนเองได้

การแสดงความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	15	8.2
ไม่เห็นด้วย	17	9.4
ไม่แน่ใจ	42	23.0
เห็นด้วย	41	22.5
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	67	36.8
รวม	182	100.0

จากตารางที่ 43 ประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ มีความเห็นว่าการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลนั้นอาจนำอันตรายมาสู่ตนเองได้นั้นประชาชนโดยทั่วไปมีความเห็นด้วยอย่างยิ่งถึงจำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 36.8 และตอบไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งน้อยที่สุดจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 8.2 แสดงว่าประชาชนมีความเกรงกลัวในการที่จะวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลเพราะการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลนั้นอาจนำอันตรายมาสู่ตนเองได้ในที่สุด

ตารางที่ 44 จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ จำแนกตามประเด็นพลเมืองทุกคนควรมีโอกาสมี  
อิทธิพลต่อนโยบายของรัฐบาล

การแสดงความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	52	28.6
ไม่เห็นด้วย	20	10.9
ไม่แน่ใจ	15	8.3
เห็นด้วย	35	19.3
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	60	32.9
รวม	182	100.0

จากตารางที่ 44 ประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ มีความเห็นว่าพลเมืองทุกคนควรมีโอกาสมีอิทธิพลต่อนโยบายของรัฐบาล มีประชาชนตอบเห็นด้วยอย่างยิ่งจำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 32.9 ขณะที่ประชาชนกลุ่มหนึ่งไม่แน่ใจจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 8.3 แสดงว่าประชาชนในชุมชนสัมพันธ์เห็นด้วยว่านโยบายของรัฐบาลมาจากประชาชน

ตารางที่ 45 จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ จำแนกตามประเด็นคำถามท่านคิดว่าการแก้ไข  
กฎเกณฑ์ที่ไม่ยุติธรรมเป็นสิ่งที่ควรกระทำ

การแสดงความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	25	13.7
ไม่เห็นด้วย	44	24.2
ไม่แน่ใจ	21	11.6
เห็นด้วย	65	35.7
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	27	14.8
รวม	182	100.0

จากตารางที่ 45 พบว่าประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการชุมชนสัมพันธ์ตอบคำถามว่า  
การแก้ไขกฎเกณฑ์ที่ไม่ยุติธรรมเป็นสิ่งที่ควรกระทำ ประชาชนตอบเห็นด้วยถึง 65 คน คิด  
เป็นร้อยละ 35.7 และประชาชนตอบไม่แน่ใจ จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 11.6  
แสดงว่าประชาชนส่วนใหญ่เห็นด้วยว่าควรแก้ไขกฎเกณฑ์ที่ไม่ยุติธรรม

ตารางที่ 46 จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ จำแนกตามประเด็นการปกครองระบอบประชาธิปไตย คือ การปกครองของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชน เป็นเรื่องทฤษฎีไม่สามารถปฏิบัติจริงได้

การแสดงความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	62	34.1
ไม่เห็นด้วย	30	16.5
ไม่แน่ใจ	6	3.3
เห็นด้วย	59	32.4
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	25	13.3
รวม	182	100.0

จากตารางที่ 46 ประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ เห็นด้วยอย่างยิ่งกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย คือ การปกครองประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชนเป็นเรื่องทฤษฎีไม่สามารถปฏิบัติจริงได้ ประชาชนเห็นไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งจำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 34.1 ไม่แน่ใจ 6 คน คิดเป็นร้อยละ 3.3 แสดงว่าประชาชนส่วนใหญ่คิดว่าประชาธิปไตยนั้น คือ การปกครองของประชาชนโดยประชาชน และเพื่อประชาชนเป็นเรื่องที่ควรปฏิบัติจริงได้

ตารางที่ 47 ท่านคิดว่าการเข้ามามีอยู่ในชุมชนสัมพันธ์ทำให้ท่านได้เรียนรู้เรื่องการเมือง  
มากขึ้น

การแสดงความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	20	10.9
ไม่เห็นด้วย	52	28.7
ไม่แน่ใจ	16	8.8
เห็นด้วย	69	37.9
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	25	13.7
รวม	182	100.0

จากตารางที่ 47 ประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการชุมชนสัมพันธ์ตอบเห็นด้วย ว่า การเข้าอยู่ในชุมชนสัมพันธ์ทำให้ได้เรียนรู้ในเรื่องการเมืองมากขึ้น โดยตอบเห็นด้วย จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 37.9 และตอบไม่แน่ใจน้อยที่สุดจำนวน 16 คน คิดเป็น ร้อยละ 8.8 แสดงว่าประชาชนเห็นว่าการเข้ามามีอยู่ในชุมชนสัมพันธ์นั้นทำให้เขาสามารถ เรียนรู้ทางการเมืองได้ดีมากกว่าเดิม



ตารางที่ 48 จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ จำแนกตามประเด็นเราควรติดตามการเมืองจากหนังสือพิมพ์หรือวิทยุ หรือโทรทัศน์อย่างใกล้ชิดทุกวัน

การแสดงความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	25	13.6
ไม่เห็นด้วย	12	6.5
ไม่แน่ใจ	17	9.3
เห็นด้วย	70	38.3
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	58	32.3
รวม	182	100.0

จากตารางที่ 48 ประชาชนผู้อยู่ในโครงการ มีความคิดเห็นที่เราควรติดตามการเมืองจากหนังสือพิมพ์หรือวิทยุ หรือโทรทัศน์อย่างใกล้ชิดทุกวัน ประชาชนตอบเห็นด้วยมากที่สุด จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 38.3 และตอบไม่เห็นด้วยน้อยที่สุดจำนวนจำนวน 12 คน ร้อยละ 6.5 แสดงว่าประชาชนเห็นด้วยว่าควรติดตามการเมืองจากหนังสือพิมพ์หรือวิทยุ หรือโทรทัศน์อย่างใกล้ชิดทุกวัน



## การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมทางการเมือง

การมีส่วนร่วมทางการเมืองนี้ เราหมายถึงการที่ประชาชนเข้ามามีบทบาทในกระบวนการตัดสินใจทางการเมือง มีความเกี่ยวข้องกับพัฒนาการเมือง คือ เป็นลักษณะสำคัญของระบบการเมืองสมัยใหม่ (modern political system) ในระบบการเมืองแบบเก่าหรือแบบจารีตประเพณีนั้น ผู้นำถือว่าประชาชนไม่ต้องเข้ามายุ่งเกี่ยวทางการเมือง ไม่ต้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การบริหารประเทศเป็นเรื่องของผู้นำเพียงกลุ่มเดียว ผู้นำเป็นผู้ตัดสินใจทุกอย่างรวมทั้งในเรื่องของการคุ้มครองและ การให้บริการแก่ประชาชน ผู้นำเป็นผู้กำหนดว่าประชาชนต้องการอะไรและรัฐจะให้อะไรแก่ประชาชน รัฐถือว่าประชาชนเป็นผู้ให้บริการแก่รัฐเช่นกัน จึงไม่ควรมีส่วนในการตัดสินใจ และมีหน้าที่เพียงปฏิบัติตามคำสั่งของรัฐบาลเท่านั้น แต่สำหรับระบบการเมืองสมัยใหม่นั้นถือว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนมีความจำเป็นเนื่องจากประชาชนมีความตื่นตัวทางการเมืองสูง ไม่ยอมให้คนเพียงกลุ่มเดียวผูกขาดอำนาจทางการเมืองไว้ นอกจากนั้นประชาชนยังมีความคิดแตกต่างไปจากอดีตในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างตนกับรัฐ จึงมีความคิดว่าตนเป็นเจ้าของรัฐ เป็นเจ้าของประเทศ รัฐบาลจะต้องทำตามความต้องการของตน ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่ประชาชนจะต้องเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองเพื่อที่จะให้รัฐบาล ทำความต้องการของตน

การปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์นั้นเห็นหลักการความสัมพันธ์ของประชาชนกับการมีส่วนร่วม การแสดงออกของประชาชนในการที่จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ช่วยแจ้งข่าวที่มีประโยชน์ต่อการปราบปรามอาชญากรรมและจุดหมายปลายทางสุดท้ายคือ การเข้ามีส่วนร่วมในระบบการเมือง

ในการศึกษาเรื่องโครงการชุมชนสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานดังนี้คือ

### สมมติฐานที่ 1

ประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์มีผลต่อการมีส่วนร่วม  
ทางการเมืองของประชาชนในระดับที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 49 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในแต่ละ  
ระดับประสิทธิภาพการทำงานของตำรวจ

เขตกอง บังคับการ	ระดับประสิทธิภาพ ของตำรวจ	จำนวน	คะแนนเฉลี่ย การมีส่วนร่วม ทางการเมือง	ส่วนเบี่ยง เบนมาตร ฐาน	F ratio	ระดับ นัยสำ
กองบังคับการเหนือ	ประสิทธิภาพสูง	62	4.1844	.4036	17.6315	.000
กองบังคับการใต้	ประสิทธิภาพกลาง	60	3.9740	.3648		
กองบังคับการธนบุรี	ประสิทธิภาพต่ำ	59	3.7907	.3210		
	รวม	182	3.9853	.3973		

จากตารางที่ 49 วิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการมี  
ส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในแต่ละระดับประสิทธิภาพ การทำงานของตำรวจ  
ปรากฏว่า ประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์นั้นแตกต่างกัน  
ส่งผลต่อคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ  
ที่ระดับ .00 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ .05 ที่ตั้งไว้ โดยที่ตำรวจชุมชนสัมพันธ์มีการปฏิบัติ

งานที่มีประสิทธิภาพสูง จะส่งผลให้มีคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนสูงที่สุด ประมาณ 4.1844 รองลงมาเป็นตำรวจชุมชนสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน 3.9740 และตำรวจชุมชนสัมพันธ์กองบังคับการธนบุรีที่มีประสิทธิภาพต่ำมีคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนน้อยที่สุดคือ 3.7907 ซึ่งตรงกับสมมุติฐานที่ 1 ที่กล่าวว่าประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานชุมชนสัมพันธ์มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนแตกต่างกัน

การศึกษาวิจัยครั้งนี้กล่าวโดยสรุปก็คือ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ในเขตกองบังคับการตำรวจนครบาลเหนือ ตัวเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือคณะทำงานมีความสามารถ หรือมีวิธีขั้นตอนในการทำงานที่ดีสามารถดึงประชาชนในเขตความรับผิดชอบให้เข้ามามีส่วนร่วม หรือเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการชุมชนสัมพันธ์ หรืออีกปัจจัยหนึ่งส่งผลให้ตัวเจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถดึงหรือโน้มน้าวให้ประชาชนร่วมมือหรือเข้ามามีส่วนร่วมได้ง่ายขึ้นก็คือ ในเขตกองบังคับการตำรวจนครบาลเหนือ เป็นพื้นที่ที่มีการพัฒนาสูง มีความเจริญเติบโตทางด้านการศึกษา เศรษฐกิจ สังคม การเมือง รวมทั้งคุณภาพของประชากร ประกอบกับมีสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางการเมืองอยู่จำนวนมากหลายแห่ง จึงเป็นการง่ายขึ้นอีกต่อการปฏิบัติงานของตัวเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านชุมชนสัมพันธ์ จึงทำให้เขตกองบังคับการตำรวจนครบาลเหนือ ประชาชนให้ความร่วมมือหรือเข้ามามีส่วนร่วมมากกว่าเขตกองบังคับการตำรวจนครบาลใต้ และธนบุรี จึงสามารถสรุปได้ว่า ตัวเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตกองบังคับการตำรวจนครบาลเหนือ มีประสิทธิภาพและความสามารถมากกว่ากองบังคับการตำรวจนครบาลใต้ และธนบุรี ตามลำดับ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

## สมมติฐานที่ 2

ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนสัมพันธ์ในแต่ละเขตกองบังคับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 50 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนสัมพันธ์ในแต่ละเขตกองบังคับการ

เขตกองบังคับการ	จำนวน	คะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมือง	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	F ratio	ระดับนัยสำคัญ
กองบังคับการเหนือ	62	4.1844	.4036	17.6315	.0000
กองบังคับการใต้	60	3.9740	.3648		
กองบังคับการธนบุรี	59	3.7907	.3210		
รวม	182	3.9853	.3973		

จากตารางที่ 50 วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนสัมพันธ์ในแต่ละเขตกองบังคับการ

ปรากฏว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนสัมพันธ์ในเขตกองบังคับการที่แตกต่างกันส่งผลต่อคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .00 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ .05 ที่ตั้งไว้ โดยที่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนสัมพันธ์เขตกองบังคับการเหนือจะส่งผลให้มีคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองสูงสุด คือ 4.1844 รองลงมา เป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนสัมพันธ์เขตกองบังคับการใต้คะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมือง 3.9740 และประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนสัมพันธ์เขตกองบังคับการธนบุรี มีคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองน้อยที่สุด คือ 3.7907 ซึ่งตรงกับสมมติฐานที่ 2 ที่ตั้งไว้

สรุปจากตารางที่ 50 นี้สามารถกล่าวได้ว่าชุมชนสัมพันธ์ในกองบังคับการเหนือมีการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพสูง ซึ่งส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน มีคะแนนเฉลี่ย 4.18 และอันดับ 2 นั่นคือ การปฏิบัติงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในกองบังคับการใต้ มีคะแนนเฉลี่ย 3.97 และ การปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในกองบังคับการธนบุรี มีคะแนนเฉลี่ย 3.79 และการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ทั้ง 3 กองบังคับการ คือ กองบังคับการเหนือ กองบังคับการใต้ กองบังคับการธนบุรีมีความแตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญที่ .00

การวิจัยในสังคมตะวันตกพบว่า ชาวนากระตือรือร้นทางการเมืองน้อยกว่าผู้ที่อาศัยในเมือง เช่น Berelson, Lazarafeld & Mcphee (1954) Campbell (1960) และ Tingsten (1937) ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าคนในสังคมตะวันตก คนที่อยู่ในเมืองส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่ทำงานในสำนักงาน โรงงาน หรือบริษัท ซึ่งชีวิตประจำวันของเขาต้องผูกพันอยู่กับการทำงานที่ต้องอาศัยกฎ หรือระเบียบของสำนักงาน บริษัท หรือโรงงาน จึงมีส่วนทำให้เกิดความกระตือรือร้น และตรงต่อเวลามากกว่าคนที่อยู่ในชนบท ซึ่งส่วนใหญ่มากมีอาชีพทางเกษตรกรรม ที่ไม่ต้องอาศัยกฎ หรือระเบียบในการทำงานมากเท่าใดนัก เนื่องจากสภาพการทำงานขึ้นอยู่กับภูมิประเทศ และลมฟ้าอากาศ สิ่งเหล่านี้มีส่วนสำคัญต่อความกระตือรือร้นตามที่ Fred W. Riggs ได้ค้นพบความแตกต่างในพฤติกรรมของคนที่อยู่ในสังคมเกษตรกรรม (Agraria) และคนที่อยู่ในสังคมอุตสาหกรรม (Industria)<sup>1</sup>

<sup>1</sup> Fred W. Riggs, "Agraria and Industria-Toward a Typology of Comparative Administration," In Toward the Comparative Study of Public Administration, ed. William J Sittin. (Bloomington, Indiana : Indiana University Press, 1957), pp. 23-110

### สมมติฐานที่ 3

ประชาชนที่มีสถานภาพแตกต่างกัน จะมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับที่แตกต่างกัน

1. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาสูง จะมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าประชาชนที่มีการศึกษาต่ำ

2. ประชาชนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี จะมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าประชาชนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี

3. ประชาชนที่มีความสนใจข่าวสารทางการเมือง จะมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าประชาชนที่ไม่สนใจข่าวสารทางการเมือง

Huntington และ Dominguez<sup>2</sup> กล่าวว่า การมีส่วนร่วมทางการเมือง หมายถึง กิจกรรม หรือ การกระทำของประชาชนที่ต้องการมีอิทธิพลเหนือการตัดสินใจของรัฐบาลโดยการกระทำหรือความพยายามนั้น เป็นได้ทั้งถูกต้องและไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ใช้กำลังหรือไม่ใช้กำลังสำเร็จหรือล้มเหลว สมัคใจหรือหม่สมัคใจ ดังนั้น การมีส่วนร่วมทางการเมืองจึงรวมถึงการเลือกตั้ง การร่วมในการรณรงค์หาเสียง การรวมตัวเพื่อโน้มน้าวหรือกดดันรัฐบาล การประท้วง หรือการใช้กำลังรุนแรง

<sup>2</sup> Famuel Huntington and Gorge I. Dominguez, "Political

Development" in Macropolitical Theory Handbook of Political Science,

Vol. 3. eds. Fred Greenstein and Nelson Tolsby (Reading, Mass :

Addison-Wesley, 1975), p. 33.

Almond และ Verba ได้วิจัยผลการศึกษามาจาก 5 ประเทศ ที่ทำการศึกษาคือ สหรัฐอเมริกา อังกฤษ เยอรมัน อิตาลี และเม็กซิโก พบว่าผู้ที่มีการศึกษาสูงจะมีความสนใจ และมีส่วนร่วมในทางการเมืองสูง<sup>3</sup>

Inkeles ได้แสดงให้เห็นว่า การศึกษามีส่วนสัมพันธ์กับความกระตือรือร้นการมีส่วนร่วมทางการเมืองของคนอย่างมาก ผู้ที่มีการศึกษาสูง จะมีส่วนยุ่งเกี่ยวในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งในกิจการของชุมชน และจะไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง<sup>4</sup>

การที่บุคคลที่มีฐานะทางสังคม เศรษฐกิจ สูงเช่นนี้มีส่วนร่วมทางการเมืองสูง เพราะฐานะทางสังคมสูง ทำให้เขามีความเชื่อมั่นในความสามารถของคนในทางการเมืองสูง (political efficacy) ผู้ที่มีความเชื่อมั่นว่าตนเองมีความสามารถสูงเท่านั้น จึงจะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง ผู้ที่ไม่มีความเชื่อมั่นเช่นนี้จะไม่ไปยุ่งเกี่ยวทางการเมืองมากนัก ผู้ที่เชื่อมั่นว่าตนเองมีความสามารถในทางการเมืองนั้น หมายความว่า เขาเชื่อมั่นว่ามีความผลักดันทางการเมืองไปในทิศทางที่เขาต้องการ หรือคิดว่าเขามีความสามารถที่จะเป็นผู้นำทางการเมืองเสียเอง<sup>5</sup>

<sup>3</sup> Almond and Verba, Civic Culture. (Boston: Little Brown, 1965), pp. 317-319. อ้างใน สุจิต บุญบงการ, เรื่องเดียวกัน, หน้า 43.

<sup>4</sup> Alex Inkeles, "Participant Citizenship in Six Developint Countries" American Political Science Reviev. Vol. 63 (December 1969), pp. 1120-1141.

<sup>5</sup> Rebert A. Dahl, Modern Political Analysis. (Englewood Cliffs: Prentice Hall, 1963), Don R. Bowen, Political Behavior of the American Public. (Columbus : Charles E. Merrill, 1968), pp. 98-99.



ตารางที่ 51 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในแต่ละระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	คะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมือง	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	F ratio	ระดับนัยสำคัญ
ประถมศึกษา	31	3.8981	.2692		
มัธยมศึกษาตอนต้น-ปลาย	100	4.0487	.4299		
ระดับอนุปริญญา	18	4.1005	.4398		
ปริญญาตรี	29	3.7963	.3151	3.2157	.0141
สูงกว่าปริญญาตรี	3	3.9000	.0000		
รวม	182	3.9853	.3973		

จากตารางที่ 51 วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในแต่ละระดับการศึกษา ปรากฏว่า

ระดับการศึกษาของประชาชน ส่งผลต่อคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ .05 ที่ตั้งไว้ โดยที่ประชาชนที่มีระดับต่ำกว่าอุดมศึกษา มีคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองสูงสุด คือ 4.1005 ใกล้เคียงกับประชาชนที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น-มัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองรองลงมาคือ 4.0487 และประชาชนที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมือง 3.9000 ประชาชนระดับการประถมศึกษา มีคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมือง 3.8981 และ

ประชาชนระดับการศึกษาปริญญาตรี มีคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองน้อยที่สุด คือ 3.7963 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาสูงจะมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าประชาชนที่มีการศึกษาต่ำ

ความสัมพันธ์ของระดับการศึกษากับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนนั้น มีความผกผันกับผลงานวิจัยของ Almond และ Verba ที่กล่าวว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงจะเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาต่ำ เพราะว่า การปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์มีส่วนเกี่ยวข้องกับประชาชนที่มีระดับการศึกษาปานกลางคือ ประชาชนที่ศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และประชาชนที่ศึกษาระดับมัธยมปลาย และระดับที่ต่ำกว่าอุดมศึกษา คือระดับอนุปริญญา เป็นกลุ่มที่เข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองมากที่สุด เพราะโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์นั้นส่วนหนึ่งมุ่งเน้นงานด้านเยาวชน เช่น โครงการอบรมต่อต้านผู้ติดยาเสพติด หรือโครงการอบรมผู้ขับซึรถจักรยานยนต์รับจ้าง ประชาชนที่เข้ามาร่วมโครงการส่วนใหญ่จะเป็นเยาวชนเสียเป็นส่วนใหญ่ เพราะฉะนั้นประชาชนที่มีการศึกษาปานกลางจะมีส่วนร่วมทางการเมืองมากที่สุด

จากผลการศึกษาวิจัยทั้งนักวิชาการชาวต่างประเทศ และนักวิชาการของไทย พบว่าการศึกษาเป็นตัวแปรที่มีอำนาจมากที่สุดในการกระตุ้นให้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง ดังการศึกษาวิจัยของ Almond & Verba (1963), Milbrath (1971), Olsen (1973) และ Rosenau (1974) เป็นต้น<sup>๘</sup> การศึกษามีผลในทุกสถานะและอาชีพไม่ว่าจะเป็น วัฒนธรรมใด หรือประเทศใดก็ตามทั้งที่พัฒนาและกำลังพัฒนา

<sup>๘</sup> Milbrath, Political Participation. pp. 96-102

แต่สำหรับผลงานวิจัยของนักวิชาการไทย เช่น ศ.ดร. สัจจิต บุญบงการ และ รศ.ดร. พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของคนไทย ได้ข้อมูลตรงกันว่าผู้ที่มีการศึกษาต่ำจะเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าประชาชนที่มีการศึกษาระดับสูง เพราะประชาชนที่มีการศึกษาต่ำนั้น สามารถชักจูงให้เข้ามามีส่วนร่วมได้ง่ายกว่าประชาชนที่มีการศึกษาสูง<sup>7</sup>



---

<sup>7</sup> สัจจิต บุญบงการ และ พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของคนไทย (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2527), หน้า 231

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 52 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในแต่ละระดับรายได้

ระดับรายได้	จำนวน	คะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมือง	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	F ratio	ระดับนัยสำคัญ
7,500-9,500	21	4.0931	.3620	2.3998	.0518
5,500-7,500	45	4.0732	.5453		
9,500 บาทขึ้นไป	3	4.0333	.2718		
4,500-5,500	62	3.9618	.3371		
2,500-4,500	43	3.8533	.2803		
รวม	182	3.9853	.3973		

จากตารางที่ 52 วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในแต่ละระดับรายได้

ปรากฏว่า ระดับรายได้ของประชาชนที่ต่างกัน ส่งผลต่อคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ .0518 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากที่สุด คือ 4.0931 รองลงมา ประชาชนที่มีระดับรายได้ 5,500-7,500 บาท มีคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมือง 4.0732 ประชาชนระดับรายได้ 9,500 บาทขึ้นไป มีคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมือง 4.0333 และ

ประชาชนที่มีระดับรายได้ 2,500-4,500 บาท มีคะแนนเฉลี่ย การมีส่วนร่วมทางการเมือง น้อยที่สุด คือ 3.8533 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่า ประชาชนที่มีฐานะทาง เศรษฐกิจดีจะมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าประชาชนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี ซึ่ง จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยเสนห์ นนทะโชติ เรื่องการสื่อสารทาง การเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในชุมชนชนบทไทย : ศึกษาเฉพาะ กรณีบ้านวังคล้า อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา พบว่าปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจมี อิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน คือผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงพอที่จะมี ความเป็นอยู่อย่างไม่ลำบากยากแค้นนัก ย่อมมีเวลาให้ความสนใจกับเรื่องราวอื่นนอก เหนือจากในเรื่องที่เกี่ยวกับการทำมาหากิน เช่น ปัญหาทางการเมืองต่าง ๆ และมีโอ กาสที่จะได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเมืองสูงกว่าผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับยากจน ซึ่งไม่มีเวลาพอที่จะสนใจกับเรื่องอื่น ๆ นอกจากการหาเลี้ยงตนเองและครอบครัว และมัก จะมีระดับการศึกษาต่ำกว่ากลุ่มผู้ที่มีฐานะทางด้านเศรษฐกิจสูง รวมทั้งโอกาสที่จะได้รับ ข่าวสารทางการเมืองมีน้อยกว่า จึงทำให้การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้ที่มีฐานะทาง เศรษฐกิจต่ำนั้น มีแนวโน้มที่จะเป็นไปโดยการถูกชักจูงระดมพลังจากผู้อื่น มากกว่าที่จะเป็น การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองด้วยความสำนึกของตนเอง หรือเป็นความสำคัญของการเข้า มีส่วนร่วมทางการเมืองจึงต้องการจะเข้ามามีอิทธิพลต่อกระบวนการทางการเมือง ซึ่ง จากประสบการณ์ของเขา ย่อมเห็นว่าตนเองนั้นไม่สามารถที่จะส่งผลกระทบใด ๆ ต่อการ เมืองการปกครองได้ ในเมื่อความสามารถของตนเองที่มีอยู่ซึ่งจะนำมาใช้ในการยกระดับ ฐานะและความเป็นอยู่ของตนเองให้ดีขึ้นก็ยังอยู่ในของเขตที่จำกัดมาก<sup>๑</sup>

<sup>๑</sup> เสนห์ นนทะโชติ เรื่องการสื่อสารทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ของประชาชนในชุมชนชนบทไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีบ้านวังคล้า อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย) หน้า 128-129.

<sup>๐</sup> เรื่องเดียวกัน, หน้า 130.

จึงสรุปได้ว่า ผู้ที่มีรายได้น้อยจะมีส่วนร่วมทางการเมืองสูงกว่าผู้ที่มีรายได้ต่ำ และตัวแปรรายได้นั้นมีความสัมพันธ์อย่างแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งตรงกับสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ว่าผู้ที่มีฐานะเศรษฐกิจดีจะเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองสูงกว่าผู้ที่มีฐานะเศรษฐกิจไม่ดี

ตารางที่ 53 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการติดตามข่าวสารทางการเมือง แต่ละแหล่งข่าว

แหล่งข่าวสาร	จำนวน	คะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมือง	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	F ratio	ระดับนัยสำคัญ
หนังสือพิมพ์	52	4.1062	3.831	4.3012	.0150
โทรทัศน์	80	3.9360	.4440		
วิทยุ	35	3.9046	.2245		
ไม่ได้ติดตามข่าวสาร	15	2.0635	.2350		
รวม	182	3.9853	.3973		

จากตารางที่ 53 วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการติดตามข่าวสารทางการเมืองแต่ละแหล่งข่าว

ปรากฏว่า การติดตามข่าวสารทางการเมืองของประชาชนจากแหล่งข่าวที่ต่างกันส่งผลต่อคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ .05 ที่ตั้งไว้ โดยที่การติดตามข่าวสารทางการเมืองจากหนังสือพิมพ์ จะส่งผลให้มีคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองสูงสุด คือ

4.1062 รองลงมา การติดตามข่าวสารทางการเมืองจากโทรทัศน์ มีคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมือง 3.9360 และการติดตามข่าวสารทางการเมืองจากวิทยุจะมีคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองรองลงมา คือ 3.9046 และประชาชนที่ไม่สนใจติดตามข่าวสารทางการเมือง จะมีคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมและประชาชนที่ไม่สนใจติดตามข่าวสารทางการเมืองน้อยที่สุด ตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ คือ เพียง 2.0635

จากการศึกษาของไมรอน ไวเนอร์ (Myron Weiner) ได้ชี้ให้เห็นว่าความสนใจทางการเมืองจะเป็นปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่การมีส่วนร่วมทางการเมือง ตลอดจนกิจการและผลงานของรัฐบาล<sup>10</sup>

นอกจากนี้ยังพบว่ามีความสอดคล้องกับผลงานวิจัยของนายสมควร ชันเงิน ได้ศึกษาวิจัยเรื่องแรงจูงใจในการมีส่วนร่วมทางการเมืองและระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง : ศึกษาเฉพาะกรณีกรรมการสภาตำบลในเขต อ.ปะเหลียน จ.ตรัง พบว่ากรรมการสภาตำบลที่มีการติดตามข่าวสารทางการเมืองแตกต่างกัน จะมีระดับในการมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน หรือมีความสัมพันธ์ระหว่างการติดตามข่าวสารกับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง คือ กรรมการสภาตำบลที่ติดตามข่าวสารเป็นประจำ มีแนวโน้มเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับสูงเป็นจำนวนมาก ในขณะที่ผู้ติดตามข่าวสารเป็นบางครั้ง และไม่เคยเลยมีแนวโน้มเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับสูง จำนวนน้อยกว่าอย่างเห็นได้ชัด<sup>11</sup>

<sup>10</sup> Myron Weiner, "Political Participation : Crisis of The Political Process," Crisis and Sequences in Political Development, pp. 161-163.

<sup>11</sup> สมควร ชันเงิน "แรงจูงใจในการมีส่วนร่วมทางการเมืองและระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง : ศึกษาเฉพาะกรณีกรรมการสภาตำบลในเขต อ.ปะเหลียน จ.ตรัง" (สารนิพนธ์ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2534) หน้า 100.

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะเห็นว่า ความสนใจทางการเมืองมีอิทธิพลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนทางการเมือง และยังมีอีกปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลมาก เช่นเดียวกันคือ ระดับการรู้หนังสือหรือระดับการศึกษาซึ่งมีค่าสหสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าการสื่อสารทางการเมืองเสียอีก<sup>12</sup> ยิ่งไปกว่านั้นจากการศึกษาในต่างประเทศ หลายผลงานก็ได้ข้อสรุปกว้าง ๆ ว่า การศึกษาหรือการรู้หนังสือ การสื่อสารทางการเมือง และความสนใจทางการเมืองนั้น มีความเกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน เช่น วิลเบอร์ ชรามม์<sup>13</sup> (Wilbur Schramm) การศึกษามีอิทธิพลต่อความสนใจข่าวสารทางการเมือง แมคคอมบ์ และ มัลลินส์ พบว่า<sup>14</sup> การศึกษามีความสัมพันธ์โดยตรงกับการใช้สื่อสารมวลชน และการใช้สื่อสารมวลชนมีความสัมพันธ์กับการสนใจทางการเมือง แต่การศึกษานั้นมีความสัมพันธ์กับความสนใจทางการเมือง โดยทางอ้อมเท่านั้น ขณะเดียวกันการมีส่วนร่วมทางการเมือง และความสนใจทางการเมือง ก็อาจมีอิทธิพลกลับไปยังความสนใจข่าวสารทางการเมือง และการใช้สื่อสารมวลชนได้

<sup>12</sup> อ่ำพล สิงห์โกวิน และ สวัสดิ์ กฤตรัชตนันท์, ความตื่นตัวทางการเมืองกับการสื่อสาร (รายงานการวิจัย : คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ไม่ปรากฏวันเดือนปีที่พิมพ์)

<sup>13</sup> Wilbur Schramm, "The Mass Media as Sources of Public Affair Science and Health Knowledge," Public Opinion 33 (Summer 1969), pp.197-209.

<sup>14</sup> Maxwell E. McCombs and L. E. Mullins, "Consequences of Education : Media Exposure, Political Interest and Information-Seeking," Mass Communication Review 1 (August 1973), pp.27-31.



นอกจากนี้ การวิจัยศึกษาของ สุรพล ธนโกเศศ เรื่องความสนใจทางการเมือง กับสถานภาพการปฏิบัติงานของตำรวจชั้นประทวน พบว่า ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนที่มีความสนใจ และมีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองสูงนั้น จะสามารถทำงานในด้านการป้องกันปราบปรามได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าตำรวจที่ไม่มีความสนใจทางการเมือง<sup>15</sup>



---

<sup>15</sup> สุรพล ธนโกเศศ, "ความสนใจทางการเมืองกับสถานภาพการปฏิบัติงานของตำรวจชั้นประทวน" (วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2534), หน้า 154.